

Miljösuunnittelu
Henna Koskinen

LUONTOSELVITYS

Hausjärvi, Kuuloja

Kiinteistöt 86-408-3-55 ja 86-406-4-28 kantatien 54 eteläpuolella

25.7.2023

Sisällysluettelo

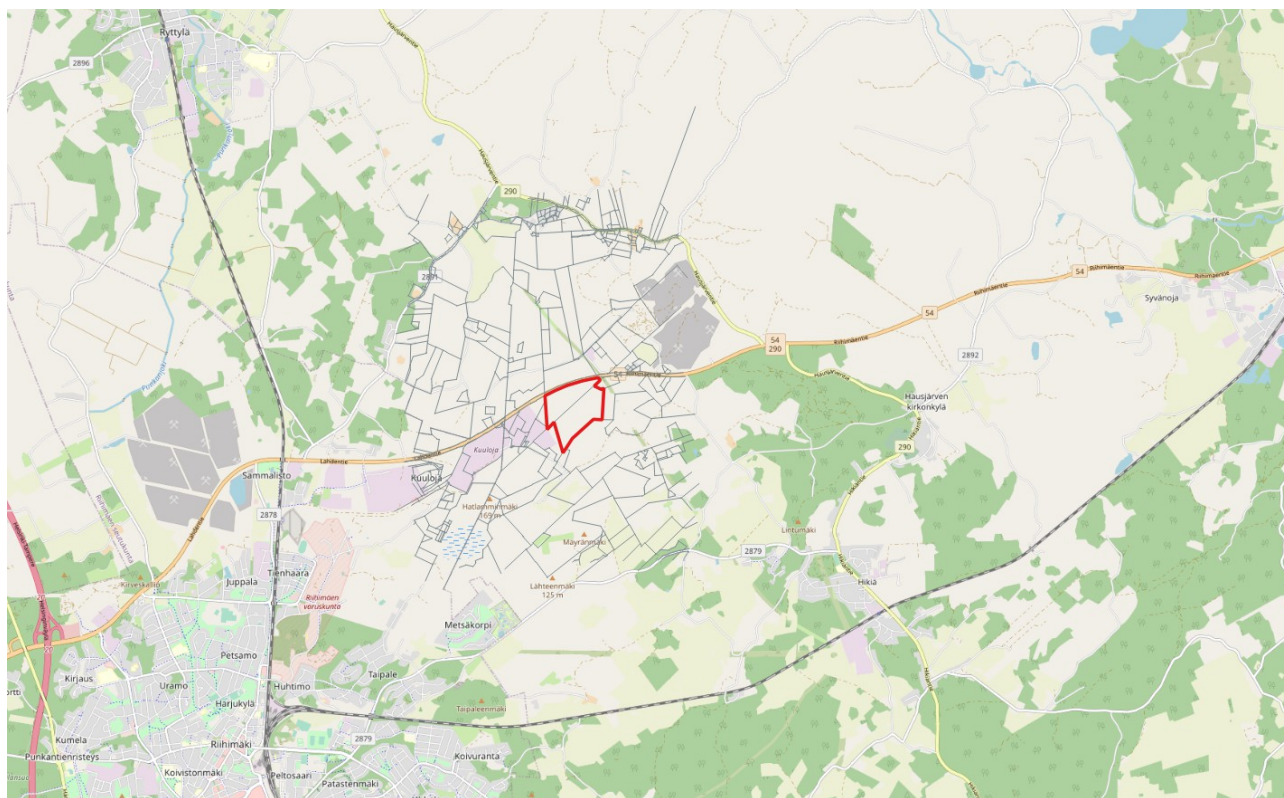
Johdanto.....	3
Selvitysalue.....	3
Selvitysmenetelmät ja havainnot.....	5
1. LEHTOMAINEN LEHTIPUUVALTAINEN METSÄ SELVITYSALUEEN KOILLISOSASSA.....	5
2. MYLLYSENOJAN HAARAN PURO LÄHIYMPÄRISTÖINEEN SELVITYSALUEEN KOILLISOSASSA.....	6
3. HAKKUUAUKEA SELVITYSALUEEN ETELÄOSASSA	7
4. MYLLYSENOJAN ITÄ-LÄNSI -SUUNTAINEN PURO LÄHIYMPÄRISTÖINEEN	8
5. LIINAHARJUNMÄEN METSÄ SELVITYSALUEEN LÄNSIOSASSA.....	10
6. MYLLYSENOJAN POHJOIS-ETELÄ -SUUNTAINEN PURO LÄHIYMPÄRISTÖINEEN	10
7. PUKKIMÄEN YMPÄRISTÖN METSÄ SELVITYSALUEEN POHJOISOSASSA	13
8. PUKKIMÄEN KALLIOYMPÄRISTÖ IRTOLOHKAREINEEN.....	14
Elinympäristöjen suojelu ja lainsäädäntö	17
Yhteenveto ja suositukset	17
Lähteet ja kirjallisuus.....	19
.....	20

Johdanto

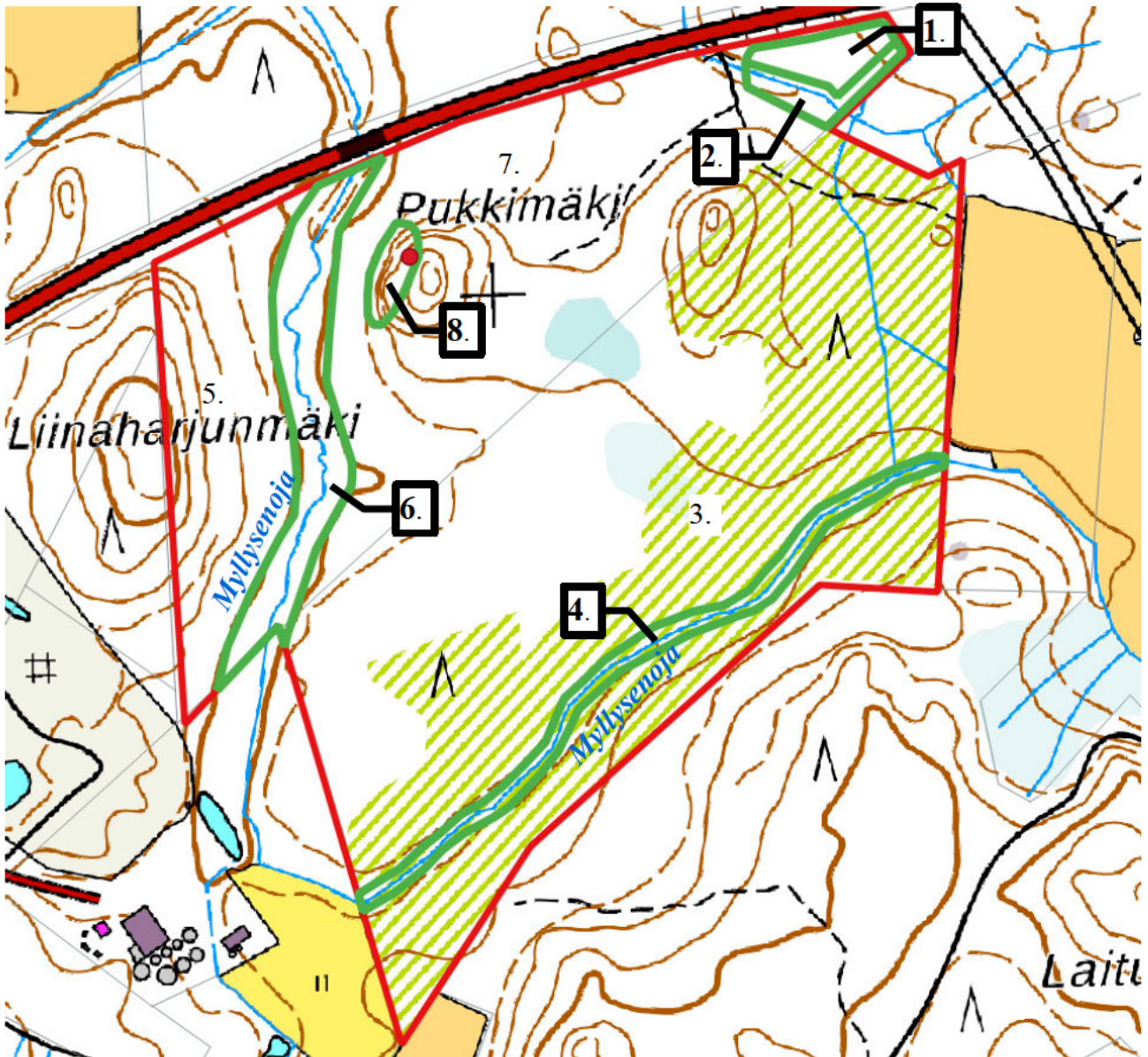
Tämän luontoselvityksen tarkoituksena on tuoda esiin Hausjärven Kuulojalla sijaitsevalle selvitysalueelle mahdollisesti sijoittuvat luonnonsuojelu-, metsä-, ja vesilain mukaan suojeltavat ja muut huomionarvoiset luontotyypit ja elinympäristöt, sekä uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien, rauhoitettujen ja EU:n luonto- ja lintudirektiivin mukaisten suojeltavien lajien havainnot ja potentiaaliset esiintymisalueet, jotka erityisesti tulisi huomioida alueen maankäytön suunnittelussa. Luontoselvitys on tehty asemakaavatasoisena, silmällä pitäen mahdollisia tarkempia selvitystarpeita.

Selvitysalue

Kooltaan yhteensä noin 41 hehtaarin selvitysalue sijaitsi Hausjärven Kuulojalla kantatien 54 eteläpuolella sijoittuen kiinteistöjen 86-408-3-55 ja 86-406-4-28 alueille ja niiden vaikutusalueelle (KUVA 1).

KUVA 1. Selvitysalueen sijainti merkittynä punaisella rajauksella.

KUVA 2. Selvitysalueen rajausta punaisella. Samankaltaisia ominaispiirteitä omaavat alueet numeroituna. Lihavoituna numeroitu ja vihreällä rajattu luontoarvoja sisältävät alueet.

1. Lehtomainen lehtipuuvaltainen metsä selvitysalueen koillisosassa
2. Myllysenojan haaran puro lähiympäristöineen selvitysalueen koillisosassa (Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö)
3. Hakkuuaukea selvitysalueen eteläosassa
4. Myllysenojan itä-länsi -suuntainen puro lähiympäristöineen (Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö)
5. Liinaharjunmäen metsä selvitysalueen länsiosassa
6. Myllysenojan pohjois-etelä -suuntainen puro lähiympäristöineen (Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö)
7. Pukkimäen ympäristön metsä selvitysalueen pohjoisosassa
8. Pukkimäen kallioympäristö irtolohkareineen (Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö).
Punaisella ympyrällä Pukkimäen suuren irtolohkareen sijainti.

Selvitysmenetelmät ja havainnot

Alueelle tehtiin 7 tunnin kestoinen maastotarkastelu 6.7.2023 miljöösuunnittelija (ins. AMK) Henna Koskisen toimesta. Tarkastelu tehtiin jalkaisin havainnoiden kasvillisuutta ja luontotyyppejä. Linnustoa havainnoitiin myös kuuntelemalla ja kiikaroimalla.

Selvitysalue oli suurelta osin hakkuuaukkoa. Metsät olivat talousmetsiköitä. Paikoin esiintyi myös pienialaisia pitkälti luonnontilaista alueita, jotka olivat jätetty hakkuiden ulkopuolelle. Näitä oli lähinnä Myllysenojan puron ja sen haarojen ympäristöissä.

Alueen linnusto oli niukkaa. Linnuista selvitysalueen metsäisillä osuuksilla tavattiin selvitysalueen kaltaisille ympäristöille tavanomaisia lajeja kuten tilitatti, mustapääkerttu, sepelkyyhky, pajulintu ja talitiainen.

Selvitysalueita tarkastellaan seuraavassa samankaltaisia ominaispiirteitä omaavissa osa-alueissa, jotka ovat numeroituna sivun 4 kartalle.

1. LEHTOMAINEN LEHTIPUUVALTAINEN METSÄ SELVITYSALUEEN KOILLISOSASSA

Selvitysalueen koillisosa oli lehtipuuvaltaista, koostuen muun muassa koivusta, haavasta ja harmaalepästä. Maanmittauslaitoksen vanhojen kartta-aineistojen mukaan alue oli pääosin vanhaa peltoa. Aluskasvillisuuteen kuului runsaasti suurruoholehtojen kasvillisuutta; valtakasvina esiintyvän mesiangervon lisäksi muun muassa huopaohdake ja metsäkurjenpolvi sekä kulttuurivaikutteisinkin esiintyvät vuohenputki ja koiranputki. Lehtomaisuutta ilmensivät myös valkovuokko ja käenkaali. Alue erottui ympäristöstään poikkeavalla kosteus- ja ravinteisuusolosuhteista johtuvalla monilajisella kasvillisuudellaan, sekä paikoin varttuneillakin lehtipuilla, joihin kuuluivat ainakin raita, haapa ja koivu. Ainakin yksi kolopuukin havaittiin. (KUVA 3).

KUVA 3. Lehtomainen lehtipuuvaltainen metsä selvitysalueen koillisosassa. Vanhaa peltoa, jossa runsaasti suurruoholehtojen kasvillisuutta, kuten mesiangervoa ja huopaohdaketta.

Alueen kaltaiset lehtomaiset, niittymäisiäkin piirteitä omaavat elinympäristöt ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä. Alueen ominaispiirteet olisi suotavaa mahdollisuuksien mukaan säilyttää. **Alue on rajattu vihreällä sivun 4 kartalle; kohde numero 1.**

2. MYLLYSENOJAN HAARAN PURO LÄHIYMPÄRISTÖINEEN SELVITYSALUEEN KOILLISOSASSA

Selvitysalueen koillisosan lehtomainen lehtipuuvaltainen alue vaihettui etelä- ja lounaisreunassaan Myllysenojan puron haaraan, jonka ympäristössä kasvoivat alueen kaltaisille kosteille ympäristöille tyypillisesti muun muassa rentukka, terttualpi ja soreahiirenporras. (KUVA 4).

Myllysenojan haaran puron eteläpuolella kohti hakkuuaukeaa puusto muuttui harvaksi kuusivaltaiseksi talousmetsäksi ja aluskasvillisuus muun muassa metsäimarretta, oravanmarjaa ja metsätähteä käsittäväksi (kannen kuvan vasen reuna).

KUVA 4. Myllysenojan haaran puro selvitysalueen koillisosassa.

Myllysenojan haaran puron lähiympäristöineen katsottiin monin paikoin luonnontilaisen kaltaisena ja ympäristöstään poikkeavat kasvolot omaavana täyttävän metsälain 10 §:n mukaiset ominaispiirteet. Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet tulee lain mukaan säilyttää. Alueet on lain mukaan säästettävä muun muassa uudistushakkuilta ja kasvillisuutta vahingoittavalta maanpinnan käsittelyltä. Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen liittyvästä lainsäädännöstä on kerrottu takemmin sivulla 17 kohdassa *Elinympäristöjen suojelu ja lainsäädäntö*. **Alue on rajattu vihreällä sivun 4 kartalle; kohde numero 2.**

3. HAKKUUAUKEA SELVITYSALUEEN ETELÄOSASSA

Selvitysalueen eteläosa oli hakkuuaukeaa. Muun muassa haavan, koivun, kuusen ja pihlajan taimia esiintyi. Alueen muuhun kasvillisuuteen kuuluivat muun muassa vadelma, metsälauha, harmaasara, jänönsara ja nurmipiippo. Kosteammilla kohdin tavattiin muun muassa vihvilöitä ja tähtisaraa. (KUVA 5).

KUVA 5. Selvitysalueen hakkuuaukeaa länsiosasta kohti itää kuvattuna.

4. MYLLYSENOJAN ITÄ-LÄNSI -SUUNTAINEN PURO LÄHIYMPÄRISTÖINEEN

Hakkuuaukean eteläreunaa mukaili Myllysenojan puro, jonka ympäristöön oli säästetty muun muassa koivua, raitaa, haapaa ja harmaaleppää. Selvitysalueen itäosassa puron pohjoiseen erkaneva haara oli pitkälti kuivunut. Puronvarren aluskasvillisuuteen kuului tavanomaisia lajeja kuten soreahiirenporras, korpikaisla, mesiangervo, luhtalemmikki, rentukka ja terttualpi. (KUVA 6).

KUVA 6. Myllysenojan puro hakkuuaukean eteläosassa.

Myllysenojan länsi-itä -suuntaisen puron lähiympäristöineen katsottiin pitkälti luonnontilaisen kaltaisena ja ympäristöstään poikkeavat kasvolot omaavana täyttävän metsälain 10 §:n mukaiset ominaispiirteet. Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet tulee lain mukaan säilyttää. Alueet on lain mukaan säästettävä muun muassa uudistushakkuilta ja kasvillisuutta vahingoittavalta maanpinnan käsittelyltä. Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen liittyvästä lainsäädännöstä on kerrottu takemmin sivulla 17 kohdassa *Elinympäristöjen suojelu ja lainsäädäntö*. Metsälain 10 §:n mukaiset ominaispiirteet täyttäviltä osin **alue on rajattu vihreällä sivun 4 kartalle; kohde numero 4.**

5. LIINAHARJUNMÄEN METSÄ SELVITYSALUEEN LÄNSIOSASSA

Selvitysalueeseen kuului Liinaharjunmäen itäpuoli, joka laskee kohti Myllysenojan puroonvartta. Alueen puusto oli pääasiassa nuorehkoa koivua. Aluskasvillisuuteen kuului tämän kaltaisille ympäristöille tavanomaisia lajeja kuten metsäimarre, käenkaali, sananjalka ja metsäkastikka. Maapohjaltaan tasaisella rinteellä kulki polkuja aina Myllysenojan puroonvartta myöten. (KUVA 7).

KUVA 7. Liinaharjunmäen koivikko.

6. MYLLYSENOJAN POHJOIS-ETELÄ -SUUNTAINEN PURO LÄHIYMPÄRISTÖINEEN

Liinaharjunmäen alla sijaitsevan Myllysenojan pohjois-etelä -suuntaisen puron välittömän lähiympäristön puustoon kuuluivat erityisesti paikoin runsaanakin kasvaneet harmaaleppä ja kuusi. Myös luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävää lahoppuuta esiintyi. Myllysenojan puroonvarren aluskasvillisuuteen kuuluivat muun muassa lehtomaisille ympäristöille tavanomaiset soreahiirenporras, mesiangervo ja käenkaali. Alueelta tavattiin sammaliin kuuluivat muun muassa lehtoruusukesammal ja isokastesammal. (KUVAT 8-9).

KUVA 8. Myllysenojan pohjois-etelä -suuntainen puro ja sen välittömässä lähiympäristössä sijainnutta harmaaleppämetsikköä.

KUVA 9. Kuusivaltaista metsikköä Myllysenojan puron välittömässä läheisyydessä. Paikoin myös lahoppuuta, kuten kuvassa.

Myllysenojan pohjois-etelä -suuntaisen puron lähiympäristöineen katsottiin pitkälti luonnontilaisena ja ympäristöstään poikkeavat kasvuolosuhteet omaavana täyttävän metsälain 10 §:n mukaiset ominaispiirteet. Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet tulee lain mukaan säilyttää. Alueet on lain mukaan säästettävä muun muassa uudistushakkuilta ja kasvillisuutta vahingoittavalta maanpinnan käsittelyltä. Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen liittyvästä lainsäädännöstä on kerrottu takemmin sivulla 17 kohdassa *Elinympäristöjen suojelu ja lainsäädäntö*. **Myllysenojan pohjois-etelä -suuntainen osa lähiympäristöineen on rajattu vihreällä sivun 4 kartalle; kohde 6.**

7. PUKKIMÄEN YMPÄRISTÖN METSÄ SELVITYSALUEEN POHJOISOSASSA

Selvitysalueen pohjoisosa Myllysenojan pohjois-etelä -suuntaisen puron itäpuolella Pukkimäen ympäristössä oli nuorehkoa talousmetsää valtapuuston vaihdellessa kuusen, männyn ja koivun välillä. Aluskasvillisuuteen kuului tavanomaisia tuoreiden ja lehtomaisten kankaiden lajeja kuten mustikka, metsämitikka, metsätähti ja metsäimarre. (KUVAT 10-11). Alueella sijaitsevien kumpujen välissä kosteassa kohdin kasvoi tavanomaisia rämevarpuja kuten juolukkaa ja suopursua.

KUVA 10. Pukkimäen ympäristön kuusivaltaista aluetta. Nuorehkoa kuusta ja koivua.

KUVA 11. Selvitysalueen pohjoisosan puustoa Pukkimäen läheisyydessä. Nuorehkoa mäntyä ja koivua.

8. PUKKIMÄEN KALLIOYMPÄRISTÖ IRTOLOHKAREINEEN

Selvitysalueen pohjoisosassa Pukkimäen alueella ympäristöstä erottui suuri irtolohkare alla olevine luolineen (KUVA 12). Irtolohkareen sijainti on esitetty punaisella ympyrällä sivun 4 kartalla. Irtolohkare kuului kallioympäristökokonaisuuteen, johon liittyi myös jyrkkä kallionrinne. (KUVA 13). Kallioympäristökokonaisuuden irtolohkareineen katsottiin täyttävän metsälain 10 §:n mukaiset ominaispiirteet. Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet tulee lain mukaan säilyttää. Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen liittyvästä lainsäädännöstä on kerrottu takemmin sivulla 17 kohdassa *Elinympäristöjen suojelu ja lainsäädäntö*. Irtolohkare luonnonmuistomerkkinä sekä siihen liittyvä jyrkkärinteinen kallioympäristö tulisi ympäristöstään selvästi erottuvana luonnonmuodostumana säilyttää. **Alue on rajattuna vihreällä sivun 4 kartalle; kohde numero 8.**

KUVA 12. Suuri irtolohkare luolineen Pukkimäen kalliioympäristön pohjoisrinteellä.

KUVA 13. Kalliojyrkänne Pukkimäen kunnan luoteisosassa, joka kuului samaan kallioympäristökokonaisuuteen irtolohkareen kanssa.

Elinympäristöjen suojelu ja lainsäädäntö

Selvitysalueelle sijoittuivat seuraavat metsälain 10 §:n mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet täyttävät alueet:

Myllysenojan haaran puro lähiympäristöineen selvitysalueen koillisosassa (kohde numero 2)

Myllysenojan itä-länsi -suuntainen puro lähiympäristöineen selvitysalueen eteläosassa (kohde numero 4)

Myllysenojan pohjois-etelä -suuntainen puro lähiympäristöineen selvitysalueen länsiosassa (kohde numero 6)

Pukkimäen kallioympäristö irtolohkareineen selvitysalueen pohjoisosassa (kohde numero 8)

Edellä mainitut kohteet ovat numeroituina ja rajattuina vihreällä sivun 4 kartalle.

Metsälain mukaan sen 10 §:ssä tarkoitetuissa erityisen tärkeissä elinympäristöissä voidaan tehdä varovaisia hoito- ja käyttötoimenpiteitä, joissa elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään tai niitä vahvistetaan. Toimenpiteissä on säilytettävä elinympäristölle erityinen vesitalous, puuston rakenne, vanhat ylispuut, kuolleet ja lahot puut sekä otettava huomioon kasvillisuus, maaston vaihtelevaisuus ja maaperä. Ominaispiirteitä vahvistavia hoito- ja käyttötoimenpiteitä ovat suunnitelmalliset luonnonhoitotoimet ja luonnontilan ennallistamistoimet. Ominaispiirteet säilyttäviä hoito- ja käyttötoimenpiteitä ovat varovaiset, poimintaluonteiset hakkuut, yksittäisten kuokkalaikkujen tekeminen sekä Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvien puiden taimien istuttaminen ja niiden siementen kylväminen.

Erityisen tärkeissä elinympäristöissä voidaan erityistä varovaisuutta noudattaen kuljettaa puutavaraa ja ylittää puron uoma, mikäli se ei vaaranna ominaispiirteiden säilyttämistä.

Erityisen tärkeissä elinympäristöissä ei saa tehdä uudistushakkuuta, metsätietä, kasvupaikalle ominaista kasvillisuutta vahingoittavaa maanpinnan käsittelyä, ojitusta, purojen ja norojen perkausta eikä käyttää kemiallisia torjunta-aineita.

Yhteenveto ja suositukset

Selvitysalueen koillisosassa sijaitseva suurruoholehdon ominaispiirteitä omaava lehtipuuvaltainen, Myllysenojan haaran puron lähiympäristöön liittyvä metsä (kohde numero 1). Alueen kaltaiset lehtomaiset, niittymäisiäkin piirteitä omaavat elinympäristöt ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä. Alueen ominaispiirteet olisi suotavaa mahdollisuuksien mukaan säilyttää. Alue on rajattu vihreällä sivun 4 kartalle; kohde numero 1.

Selvitysalueelle sijoittuivat seuraavat metsälain 10 §:n mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet täyttävät alueet:

Myllysenojan haaran puro lähiympäristöineen selvitysalueen koillisosassa (kohde numero 2)

Myllysenojan itä-länsi -suuntainen puro lähiympäristöineen selvitysalueen eteläosassa (kohde numero 4)

Myllysenojan pohjois-etelä -suuntainen puro lähiympäristöineen selvitysalueen länsiosassa (kohde numero 6)

Pukkimäen kallioympäristö irtolohkareineen selvitysalueen pohjoisosassa (kohde numero 8)

Kohteet 2, 4, 6 ja 8 ovat numeroituina ja rajattuina sivun 4 kartalle.

Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet tulee lain mukaan säilyttää. Alueet on lain mukaan säästettävä muun muassa uudistushakkuilta ja kasvillisuutta vahingoittavalta maanpinnan käsittelyltä.

Vedenjuoksu-uomat (kuten tähän selvitykseen kuuluva Myllysenojan puro haaroineen; kohteet 2, 4 ja 6) ja niiden välittömät lähiympäristöt luovat metsäluontoon merkittävää ekologista ja eliölajistollista vaihtelua, ja ovat siksi monimuotoisuuden vaalimisen kannalta tärkeitä elinympäristöjä, jotka tulee säilyttää.

Pukkimäen suuri irtolohkare luolineen luonnonmuistomerkkinä sekä siihen liittyvä jyrkkärinteinen kallioympäristö (kohde numero 8) tulisi ympäristöstään selvästi erottuvana luonnonmuodostumana säilyttää.

Selvitys ei nostanut esiin muita sellaisia elinympäristöjä tai lajeja, jotka tulisi erityisesti huomioida alueen maankäytön suunnittelussa.

Padasjoella 25.7.2023

Henna Koskinen

miljöosuunnittelija (ins. AMK)

Lähteet ja kirjallisuus

Kannen kuva: Selvitysalueen koillisosaa kohti etelää kuvattuna.

Kuva 1. OpenStreetMap
ODbl
www.openstreetmap.org

Kuva 2: Maanmittauslaitoksen aineistoa 05/2023
Valokuvat: Henna Koskinen 6.7.2023.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. **Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019**. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Luonnonsuojeluasetus. 14.2.1997/160 Liite 4, muutoksineen.
Ympäristöministeriö. 1.3.1997
Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19970160>
[3.7.2023]

Luonnonsuojelulaki. 5.1.2023/9 muutoksineen.
Ympäristöministeriö. 1.6.2023.
Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009>
[3.7.2023]

Metsälaki. 12.12.1996/1093 muutoksineen
Maa- ja metsätalousministeriö. 1.1.1997
Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>
[3.7.2023]

Vesilaki. 27.5.2011/587 muutoksineen
Oikeusministeriö. 1.1.2012
Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110587>
[3.7.2023]

Suomen Lajitietokeskus
Saatavilla: www.laji.fi
[3.7.2023]

Suomen ympäristökeskus (SYKE). **Luontotyyppien punaisen kirjan verkkopalvelu**.
Saatavilla: <https://luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#/>
[3.7.2023]

Ympäristöministeriön verkkopalvelu. **EU:n luonto- ja lintudirektiivit**.
Saatavilla: <https://ym.fi/eu-n-luonto-ja-lintudirektiivit>
[3.7.2023]

Meriluoto, M., Soininen, T. 2002. **Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt**. Metsälehti Kustannus. Helsinki. 192 s.

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021. *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle.* Suomen ympäristökeskus SYKE. 346 s. Saatavilla: syke.fi/julkaisut
[10.7.2023]

Vanhatkartat.fi -palvelu. Maanmittauslaitoksen vanhat painetut kartat. Saatavilla: <https://vanhatkartat.fi>
[3.7.2023]

Miljösuunnittelu
Henna Koskinen

Padasjoki

puh. 040-7576122

miljoosuunnitteluhk@gmail.com

www.miljoosuunnittelu.fi